

การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
Administration according to professional standards of school
administrators Under the Office of Secondary Education
Service Area

อานนท์ นามลาด¹, สมบัติ เดชบำรุง², สมใจ เดชบำรุง³

Arnon namlad¹, Sombat Detbamrung², Somjai Dejbamrung³

Received : May 30, 2023; Revised : June 13, 2023; Accepted : July 4, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร 2) เพื่อศึกษาแนวการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 70 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และ ครู 1 คน รวม 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา (มาตรฐานความรู้) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.87, S.D. = 0.09$) และเมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 7 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ($= 4.98, S.D. = 0.02$) รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 5 กิจการและกิจกรรมนักเรียน ($= 4.95, S.D. = 0.02$) และ

¹ บัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ : Graduate. Southeast Asia University.

² อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Southeast Asia University.

³ อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ : Southeast Asia University.

มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา (= 4.59, S.D. = 0.22) 2) จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาบทสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อทราบแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้แนวทางในการพัฒนา 7 แนวทาง ประกอบด้วย 1) แนวทางการศึกษางานวิจัยเพื่อนำมาพัฒนาวิชาชีพ 2) แนวทางการบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้ง 3) แนวทางการดำเนินงานบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศในสถานศึกษา 4) แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา 5) แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนโดยส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะในสถานศึกษา 6) แนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก และ 7) แนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด เป็นแบบอย่างที่ดีมีจิตสำนึกสาธารณะและเสียสละ

คำสำคัญ (Keyword) : การบริหารงาน, มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the Administration according to professional standards of school administrators under the Office of Secondary Education Service Area Sisaket Yasothon 2) to study the management guidelines according to professional standards of school administrators under the Office of Secondary Education Service Area Sisaket Yasothon. The sample group was government teachers and school administrators from 70 schools which are under the Office of Secondary Education Service Area Sisaket Yasothon. The number of respondents was 140, consisted of the administrator and a teacher of each school. The research tools were questionnaires and interview forms. Statistics used in data analysis were mean, percentage, standard deviation and content analysis.

The results showed that 1) the Administration according to professional standards of school administrators (knowledge standard) under the Office of Secondary Education Service Area Sisaket Yasothon was at the highest level (= 4.87, S.D. = 0.09) and when considering each standard, it was found that the standard with the highest mean was the 7th standard, morality, ethics and ethics (= 4.98 , S.D. = 0.02), followed by the 5th Standard, Activities and Student Activities (= 4.95, S.D. = 0.02) and the standard with the lowest average was the 6th Standard, Educational Quality Assurance (= 4.59 , S.D. = 0.22) 2) the results of the analysis of the content of the structured interview to know the guidelines for improving professional standards of school administrators of 3 School administrators who work in schools under the Office of Secondary Education Service Area, Sisaket, Yasothon were found that there were 7 guidelines for improvements. These were 1) guidelines for research studies for professional development 2) risk and conflict management guidelines 3) guidelines for academic administration for quality and excellence in educational institutions 4) guidelines for the implementation of measurement and evaluation of learning outcomes in educational institutions 5) guidelines for developing students' life skills by promoting discipline, morality, ethics and unity among faculties in educational institutions 6) guidelines for preparing educational institutions' self-assessment reports to support external assessments (Educational quality assurance) and 7) guidelines for compliance with professional ethics set by the Teachers Council of Thailand to be a good role model, to have public conscience and to sacrifice.

Keyword : Administration, Professional Standards of School Administrators, the Office of Secondary Education Service Area Sisaket Yasothon

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงาม ทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงานและวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ และประกอบอาชีพได้มีวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสังคม สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว (มนต์ชัย สุวรรณหงส์. 2554) ปัจจุบันสังคมโลกและสังคมไทย กำลังก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่มีความสลับซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การศึกษาของไทย ถึงเวลาปรับเปลี่ยนอีกครั้งหนึ่ง สถานศึกษาในอนาคตนั้นจะต้องเพิ่มความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง ปรับกระบวนการเรียนการสอนปรับกระบวนการบริหารจัดการใหม่ที่มีความสอดคล้องเหมาะสมเป็นต้น สามารถที่จะมีอิทธิพลทั้งเชิงรุกและเชิงรับต่อสังคมโดยเฉพาะต่อแนวคิดและค่านิยมที่ได้รับผลกระทบจากภาวะโลกาภิวัตน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดูแลรับผิดชอบโรงเรียนในสังกัด จำนวน 85 โรงเรียน ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 57 โรงเรียน ในจังหวัดยโสธร จำนวน 28 โรงเรียน โดยใช้สหวิทยาเขตเป็นฐานในการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบไปด้วย 11 สหวิทยาเขต บนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มุ่งสู่องค์กรคุณภาพตามมาตรฐาน บริหารตามหลักธรรมาภิบาล จัดการด้วยนวัตกรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งคุณภาพผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21” โดยจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของเขตพื้นที่การศึกษา (SWOT) สภาพแวดล้อมภายใน มีประเด็นที่เป็นจุดอ่อน คือ การจัดสรรงบประมาณที่จำกัด ไม่เพียงพอในการดำเนินงานตามแผนงาน ขาดแคลนงบประมาณบริหารศูนย์พัฒนาด้านวิชาการ ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอก ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน คือ การที่ทางรัฐบาลให้เรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ ทำให้นักเรียนบางส่วนไม่เห็นคุณค่าของการเรียน ไม่สนใจเรียน ขาดความกระตือรือร้น และใช้จ่ายแบบไม่ประหยัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. 2556 : 26-37) โดยจุดอ่อนดังกล่าวยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ วชิรวุฒิ สองสี (2566 : สัมภาษณ์) ได้อธิบายถึงภาระงานตามขอบข่าย มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยม พ.ศ. 2560 ซึ่งประกอบไปด้วย งานแผนและงานประกันคุณภาพ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคคล งานธุรการ งานการเงินและพัสดุ งานบริการ อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม งานชุมชนและภาคีเครือข่าย ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

เขตพื้นที่จะต้องร่วมมือกับโรงเรียนเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว และผู้บริหารโรงเรียน ถือเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษาที่จะสามารถบันดาลให้การปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนเกิดขึ้นได้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนในกระบวนการ เพราะผู้บริหารโรงเรียนคือผู้นำที่จะชี้แนะสั่งการ และวางกรอบทิศทางการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ อีระ รุญเจริญ (2550) กล่าวสนับสนุนว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบและพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะ หรือมีความรู้ความสามารถเพื่อที่จะสามารถชี้แนะและพัฒนาสังคมได้ หากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถสูง และเป็นผู้นำวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดการและบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพราะเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน นำพาองค์กรให้ก้าวไปสู่เป้าหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

การขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ราชกิจจานุเบกษา (2556 : 43-54) โดยประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน แต่การดำเนินการเกี่ยวกับวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ยังปฏิบัติไม่เต็มที่ทั้งในด้านการผลิต การพัฒนา และนอกจากนั้นการดำเนินการตามมาตรฐานวิชาชีพยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของบุษกร ชมชู (2556 : 57) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตามรายมาตรฐานพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานการปฏิบัติตน โดยรองลงมาคือ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของตฤณศิษฐ์ ราชนิยม (2553 :130-131) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มาตรฐานความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และค่ามาตรฐานเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตาม มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านมาตรฐานความรู้ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนา อันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ถือเป็น การสร้างความ เชื่อมั่นในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐาน วิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
2. เพื่อศึกษาแนวการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเกี่ยวกับ มาตรฐานการวิชาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานความรู้ ดังนี้

- 1) การพัฒนาวิชาชีพ
- 2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ
- 3) การบริหารสถานศึกษา
- 4) หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 5) กิจการและกิจกรมนักเรียน
- 6) การประกันคุณภาพการศึกษา
- 7) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 85 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จำนวน 70 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของของ Krejcie and Morgan (ธีรวุฒิ เอกะกุล. 2552 : 143-144) ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยคำนวณสัดส่วนของประชากรกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 โรงเรียน โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และครู 1 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

จำแนกขนาดโรงเรียน	ศรีสะเกษ	ยโสธร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก	4	2	6	5
จำนวนโรงเรียนขนาดกลาง	38	18	56	47
จำนวนโรงเรียนขนาดใหญ่	6	3	9	8
จำนวนโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	8	4	12	10
รวมทั้งสิ้น	56	27	83	70

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธ. 2566 : 65)

1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา

- 1) ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์
- 2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วย การพัฒนาวิชาชีพ ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารสถานศึกษา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้กิจการและกิจกรรมนักเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

1.4 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเรื่อง การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย

1) เครื่องมือฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตามมาตรฐานความรู้ของผู้บริหาร มีเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 67-71)

5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูน้อยที่สุด

2) เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง โดยจะดำเนินการหลังจากที่แปลผลและสรุปผลในเครื่องมือฉบับที่ 1 เสร็จ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และครู จำนวน 1 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2 นำส่งเอกสารขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผ่านระบบจัดส่ง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สพม.ศกยศ.

2.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามผ่านกูเกิลฟอร์ม (Google Form) จำนวน 140 ชุด

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้อง นำคะแนนที่ได้ไป ดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

2.5 จากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มเป้าหมายได้จากการคัดเลือกผู้บริหาร สถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสหวิทยาเขตลุ่มน้ำมูล สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาศรีสะเกษ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.2 นำแบบสอบถามมาลงคะแนนให้นำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงใน คอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

3.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ ข้อมูลแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 67-71) ดังนี้ เกณฑ์ในการแปลความหมายแบบสอบถามแต่ละข้อตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูน้อยที่สุด

3.4 รวบรวมคำตอบจากเครื่องมือฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการบริหารงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร และสุรินทร์ถึงแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน และ สถิติวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม

4.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา (มาตรฐานความรู้)	n = 140		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
มาตรฐานที่ 1 การพัฒนาวิชาชีพ	4.88	0.24	มากที่สุด	5
มาตรฐานที่ 2 ความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.89	0.21	มากที่สุด	4
มาตรฐานที่ 3 การบริหารสถานศึกษา	4.91	0.14	มากที่สุด	3
มาตรฐานที่ 4 หลักรัฐ การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.88	0.12	มากที่สุด	5
มาตรฐานที่ 5 กิจการและกิจกรรมนักเรียน	4.95	0.02	มากที่สุด	2
มาตรฐานที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา	4.59	0.22	มากที่สุด	6
มาตรฐานที่ 7 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	4.98	0.02	มากที่สุด	1
รวม	4.87	0.09	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา (มาตรฐานความรู้) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.09) และเมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 7 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.02) รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 5 กิจการและกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.02) และมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.22)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มเป้าหมายได้จากการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร จากประเด็นสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน มาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานความรู้ 7 ประเด็น ดังนี้

1) การพัฒนาวิชาชีพ ในการศึกษาเอกสารงานวิจัยเพื่อนำมาพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารจะต้องกำหนดปัญหาของการวิจัย ทบทวนเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการออกแบบการวิจัย นำข้อมูลที่ได้มา การวิเคราะห์ผลการเขียนรายงานการวิจัย และนำผลการวิจัยมาพัฒนาองค์กร

2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการบริหารความเสี่ยงและความขัดแย้งตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องเข้าใจสภาพแวดล้อมแต่ละฝ่าย สามารถหาสาเหตุของความขัดแย้งให้ได้ ควรศึกษาถึงอารมณ์และความรู้สึกแต่ละฝ่าย แสวงหาและประเมินทางเลือกทั้งสองฝ่ายหาทางเลือกที่หลากหลาย

3) การบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อคุณภาพและความเป็นเลิศในสถานศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรเน้นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเองผ่านกระบวนการสอนแบบ Active learning มีการใช้เทคโนโลยีช่วยพัฒนาการสอนผ่านแอปพลิเคชันทางการศึกษา พัฒนาสื่ออุปกรณ์การสอนในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ จัดให้มีการประกวดประกวดแข่งขัน รวมถึงมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงและมีความหลากหลาย

4) หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการวางแผนการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งกิจกรรมสอนซ่อมเสริม ให้ผู้เรียนพัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ การประเมินสาระการเรียนรู้รายวิชาให้ตัดสินผลการประเมินเป็นระดับผลการเรียน 8 ระดับ ซึ่งโรงเรียนจะจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่ผู้เรียนสอบไม่ผ่านก่อน สอบแก้ตัวได้ไม่เกิน 2 ครั้ง โดยการพิจารณาเลื่อนชั้น ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อยและคณะกรรมการการเลื่อนชั้นเห็นว่า สามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการเลื่อนชั้นที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ เมื่อสิ้นปีการศึกษาผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนชั้น เมื่อมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ และการรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5) กิจการและกิจกรมนักเรียน ด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน วินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะในสถานศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารควรจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ กิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมพัฒนาตน ชุมชน ท้องถิ่น และ ประเทศชาติ

6) การประกันคุณภาพการศึกษา เกี่ยวกับการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก ตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารควรดำเนินงานโดยการแต่งตั้งคณะทำงาน รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เขียนรายงานการประเมินตนเอง จากนั้นนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาเห็นชอบ และรายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง

7) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด เป็นแบบอย่างที่ดีมีจิตสำนึกสาธารณะและเสียสละ ตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา บริหารควรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานและสังคม มีความ

เป็นธรรมต่อและมีความเป็นกลาง 3) เห็นความสำคัญของอาชีพครูและรักษาชื่อเสียงวิชาชีพ
4) มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตามกฎระเบียบ

วิจารณ์และสรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเบื้องต้น สามารถนำมาวิจารณ์และสรุปผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ โยโสธร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหาร เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนในการบริหารงานทั้งในส่วนของสถานศึกษาและกำลังคนผู้บริหารต้องมีทั้ง ศาสตร์และศิลป์ มีการวางแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถตัดสินใจทัน ต่อสถานการณ์บนพื้นฐานของข้อมูลและหลักการได้อย่างถูกต้อง และสามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนประสบการณ์ในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษกร ชมชู (2556) พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อ รองรับการประเมินภายนอก และความสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องตามนโยบาย สมศ. สถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกทุกปีและมีการ ประเมินตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรกลม ช่างเผือก และพิชภา ยืนยาว (2560 : 279) ได้ศึกษามาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาข้าราชการครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่ามาตรฐาน ความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหา น้อย ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา กิจกรรมและกิจกรรมนักเรียน คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ หลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การบริหารสถานศึกษา การพัฒนาวิชาชีพ และความเป็นผู้นำทางวิชาการ

2. ผู้วิจัยได้แนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีแนวทางการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ โดยผู้วิจัยได้เลือกประเด็นคำถามจากมาตรฐานความรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 7 ข้อคำถาม โดยเลือกสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “แนวการบริหารงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร มีพหุแนวทาง” การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญ และให้ความสำคัญกับมาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความต้องการที่ไม่เหมือนกันจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งคุรุสภาได้กำหนดให้มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานความรู้ 7 มาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาวิชาชีพ ความเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารสถานศึกษา หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กิจกรรมและกิจกรรมนักเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร (2566 : 38-43) พันธกิจข้อที่ 4 ที่ว่า “พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพด้วยนวัตกรรมสู่ความเป็นมืออาชีพ” นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับเป้าประสงค์หลัก ข้อที่ 4 ที่ว่า “ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีสมรรถนะความรู้ ความเชี่ยวชาญและจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ” และสอดคล้องกลยุทธ์ข้อที่ 3 ที่ว่า “ส่งเสริมพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพด้วยนวัตกรรมสู่ความเป็นมืออาชีพ” ดังนั้นผู้บริหารควรที่จะยึดมาตรฐานความรู้เป็นหลักในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาให้ เป็นไปตามข้อกำหนดว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ในรูปแบบโครงการที่จะนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษาได้จำนวน 5 โครงการ ดังนี้

โครงการที่ 1 ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน อันได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนซ่อมเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาระบบทะเบียนจัดทำฐานข้อมูลผู้เรียนให้เป็นปัจจุบัน นำมาใช้ในการวางแผนการพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลการเรียน เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้มีกระบวนการเรียนการสอนที่สร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมและยึดโยงกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ ข้อที่ 1 การพัฒนาวิชาชีพ

โครงการที่ 2 พัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตราที่ 22 ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ นักเรียนมีความสามารถหลากหลายได้รับการส่งเสริมความสามารถ เช่น ทักษะด้านกีฬา ผู้บริหารควรตระหนักและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมความเป็นเลิศให้กับผู้เรียน โครงการพัฒนาความเป็นเลิศวิชาการจึงจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อคัดเลือกตัวแทนการเข้าร่วมการแข่งขันระดับเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีพื้นที่ เวทีในการแสดงความสามารถ มีความมั่นใจในการแสดงออก ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ ข้อที่ 2 ความเป็นผู้นำทางวิชาการ

โครงการที่ 3 พัฒนางานแผนและงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และให้มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกปีการศึกษาการจัดให้มีการประกันคุณภาพภายใน โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ ระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา

และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ ข้อที่ 3 การบริหารสถานศึกษา และข้อที่ 6 การประกันคุณภาพการศึกษา

โครงการที่ 4 พัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล สังคมโลกในยุคปัจจุบัน เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคม ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สภาพการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่ง สำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 22 กล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนด คุณภาพของผู้เรียนไว้ในมาตรฐานที่ 1 และเพื่อบูรณาการผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพตามมาตรฐานสากล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาให้เป็นหน่วยบริการทางการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อรองรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนต้องมีความเป็นสากล มีการพัฒนาทักษะการคิด และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น ตลอดจนการสอนภาษาต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อก้าวเข้าไปสู่ประชาคมอาเซียนและก้าวสู่ความเป็นสากลอย่างภาคภูมิใจ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ ข้อที่ 4 หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผล การเรียนรู้

โครงการที่ 5 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงหลากหลายทางด้านการดำเนินชีวิตของคนในสังคม วัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย และความก้าวล้ำทางสื่อและเทคโนโลยี จนทำให้คนในสังคมไทยมีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จนทำให้เกิดการแข่งขันเพื่อเอาตัวรอด ดังนั้นในการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงได้กำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่

ต้องการปฏิรูปด้านการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกในความเป็นไทย ผู้บริหารควรส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีสมรรถนะที่สำคัญในการดำเนินชีวิตในสังคมไทยและสังคมโลก ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ ข้อที่ 5 กิจการและกิจกรรม นักเรียน และข้อที่ 7 คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

เอกสารอ้างอิง

- ตฤณศิษฐ์ ราชนิยาม. (2553). **การศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี**. ครุศาสตร์มหาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**.
อุบลราชธานี : โรงพิมพ์อุบลกิจ ออฟเซท.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุง**. พิมพ์ครั้งที่ 9.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุษกร ชมชู. (2556). **การพัฒนามาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. ครุศาสตร์มหาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง **สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์** ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ. (2556, 12 พฤศจิกายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 130.
- พิชามา ยืนยาว. (2560). **มาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9**. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**. 9, 271-285.

- มนต์ชัย สุวรรณหงส์. (2554). **สภาพการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในของครูโรงเรียนบริหารธุรกิจอยุธยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในงานวิจัยการจัดการศึกษาตามหลักสูตร อาชีวศึกษา โรงเรียนบริหารธุรกิจอยุธยา.
- วชิรวุฒิ สองสี. (2566, เมษายน 4). รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. สัมภาษณ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษยโสธร. (2566). **แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา (พ.ศ. 2566-2570)**. ศรีสะเกษ : สพม.ศก.ยส.